

Sluttrapport IRIS

Skrevet av: Liv Andersen og Nina Solberg

Dato: 19. desember 2016

1. Vestregionens involvering i prosjektet

Vestregionen har deltatt i prosjekt IRIS 2014 – 2016 på følgende måte:

- Delprosjekt "Talentutviklingsprosjekt Vestregionen" ledet av prosjektleder Liv Andersen
- Representasjon i styringsgruppen for IRIS ved daglig leder i Vestregionen, Nina Solberg

2. Delprosjektets mål

Hovedmål

- Øke rekrutteringen til Vestregionens Ungdomssymfonikere
- Utvikle den enkelte deltakers musikalske ferdigheter og spilleglede

Delmål

- Gjøre orkesterets tilbud bedre kjent hos kulturskoleelever og lærere
- Gjøre orkesteret kjent hos lokale orkestre og korps

3. Måloppnåelse

Hovedmål

- Rekrutteringen til orkesteret for Ungdomssymfonikerne har vært stabil på 35 elever i orkester i prosjektperioden, med nye medlemmer inn etter hvert som gamle slutter. Juniorsymfonikerne er etablert som en fast gruppe med 22 elever som har meldt deg inn.
- Samarbeid med Ung Symfoni Vestfold bidro til et spilledyktig orkester ved at 35 medlemmer i Ung Symfoni Vestfold deltok i seminar, øvelser og konserter i regi av Vestregionens Ungdomssymfonikere høsten 2015.
- Samarbeid med Asker Sinfonietta bidro til et spilledyktig orkester ved at 26 medlemmer i Asker Sinfonietta deltok i seminar, øvelser og konserter på turne i Spania i regi av Vestregionens Ungdomssymfonikere høsten 2016.
- Samspill i et orkester med tilnærmet full besetning har gitt den enkelte økt spilleglede og økt kvalitet hos den enkelte og hele orkesteret.
- Mesterklassene har bidratt til økte spilleferdigheter og motivasjon til videreutvikling hos den enkelte.
- Dextramusikernes deltakelse i prøver og konserter har bidratt til økt motivasjon, glede og mestring.

Delmål

- Kulturskolerektorer og lærere er gjort kjent med tilbudet i hovedorkesteret og Juniorsymfonikerne, men ikke alle rektorer, og bare enkelte lærere, oppfatter at det er deres oppgave å bidra til rekruttering.
- Honorar til juniordeltakernes kulturskolelære for å følge eleven til samling, har bidratt til at flere juniorer er rekruttert.
- Det er innledet samarbeid med et utvalg orkestre og korps. Samarbeidet har resultert i gjensidig rekruttering.

Oppsummering

Deltakelsen i IRIS har gjort det mulig å videreføre og forsterke tilbudet for barn i alderen 6 – 13 år.

Antallet deltakere øker når kulturskolelærer deltar som gruppelærer.

Kontakten med musikk- og kulturskolenes rektorer i regionen, og med enkeltlærere, er videreført i egen regi i prosjektperioden. Vi hadde ved oppstart av IRIS en forståelse av at delprosjekt "Kulturskoleutvikling" skulle bidra til å forsterke vårt kontaktarbeid, gjennom forankring av IRIS i regionens kulturskoler via Norsk kulturskoleråd. En slik forankring ville bidratt til et felles eierskap til alle delprosjekter i IRIS.

Bortfall av regiontreff i regi av sentral prosjektledelse, har også svekket vårt kontaktarbeid.

Bærekraft / overføringsverdi

Utfordringene knyttet til musikk- og kulturskolenes opptakspraksis, hvordan en kompenserer for varierende elevgrunnlag fra år til år, og hvordan en får musikk- og kulturskolene til å slutte opp om – og aktivt rekruttere til – Ungdomssymfonikerne i Vestregionen, vil være relevante også for andre orkestre.

Avlønning av musikk- og kulturskolelærer som følger egen elev(er), gir økt vilje til å introdusere eleven for orkesteret.

Rekrutteringsarbeid er håndarbeid: Elever, foresatte og musikkskolelærere må følges opp kontinuerlig. Tidlig kommuniserte aktivitetsplaner – som holdes – synes å være en av flere kriterier for å lykkes i å rekruttere og opprettholde et livskraftig orkester.

Mesterklasser skaper motivasjon og glede. Dextramusikere som møter orkesteret gir uttelling.

Juniorene var ikke invitert med på studietur, men har nå noe å glede seg til som oppfattes som gjemt og gøy.

Samarbeid med andre orkestre skaper en vinn/vinn situasjon for alle parter.

4. Orkesterets organisering og drift

Vestregionens Ungdomssymfonikere ble etablert i 2008 av Vestregionens¹ ordførere. Formålet med etableringen var/er å forsterke kulturskolenes tilbud til elever over 13 år som ønsker å videreutvikle sine musikalske ferdigheter, og å oppleve gleden ved samspill i et orkester. Ungdomssymfonikerne har fra starten av først og fremst vært en orkesterskole for alle – også for den som ikke satser på musikk som levevei. Mange av elevene har kvalifisert seg til nasjonale talenttilbud og studier på universitet og høgskolenivå.

Orkesteret finansieres av en andel av Vestregionens medlemskontingent og eksterne bidrag i form av prosjektstøtte. Det kreves ingen egenbetaling fra deltakerne. Orkesteret ledes av dirigent Kjell Seim, og driften koordineres av en ansatt i 16% stilling. I tillegg engasjeres gruppeinstruktører fra Oslofilharmonien og Krinkastingsorkesteret, samt kulturskolelærere og frilans musikere på timebasis. Orkesterkoordinator og dirigent rapporterer til Vestregionens daglige leder.

Rekrutteringen til orkesteret skjer i hovedsak gjennom musikk- og kulturskolene. I tillegg rekrutteres det gjennom samspill med andre orkestre og korps i egen regionen og utenfor regionen, og fra videregående skolars musikklinjer.

Fra våren 2009 ble det etablert et tilbud for elever fra kulturskoler og skolekorps i alderen 6 – 13 år.

¹ Vestregionen er en frivillig samarbeidsallianse av 15 kommuner og 2 fylkeskommuner. Alliansen er et selvstendig rettssubjekt med eget organisasjonsnummer.

Hovedmål for Juniorsymfonikere er å øke elevenes kompetanse og selvtillit. Satsningen på Juniorsymfonikere ble første år gjort som dugnad av lærere ved kulturskolene. Fra 2011 – 2012 fikk Vestregionen midler fra Utdanningsdirektoratet som har muliggjorde videre satsning, og har bidratt til at flere elever har blitt kjent med orkesteret. Fra våren 2013 til høsten 2014 ble Juniorsymfonikerne finansiert av Vestregionen, men på bekostning av tilskuddet til hovedorkesteret. Fra høsten 2014 er Juniorsymfonikernes aktiviteter finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, og 22 elever i alderen 6-13 år har blitt faste medlemmer.

5. Gjennomførte aktiviteter i prosjektperioden

Samlinger og konserter

I prosjektperioden er det gjennomført fire høstsamlinger og tre vårsamlinger pr år. Samlingene holdes fra fredag ettermiddag til søndag ettermiddag. Juniorene har deltatt en dag i hver samling; først med øvelse med gruppelærere og deretter i samspillsøvelser og eventuelt konsert.

Det er avholdt følgende regionale samlinger i egen regi:

- En lokal samling sammen med El Sistema høsten 2014
- To samlinger med Ung Symfoni Vestfold med påfølgende konserter i hhv Hennie Onstads kunstsenter og Nøtterøy kulturhus høsten 2015
- Nyttårskonsert i Bærum i januar 2016 sammen med Bærum musikk- og kulturskole
- Studietur til Spania sammen med Asker Sinfonietta høsten 2016, der vi gjennomførte to konserter sammen med spanske musikere.

Ungdomssymfonikerne deltok i Fyrtårsarrangementet i Sandefjord i juni 2015.

Juniorsymfonikerne deltok i arrangement på Sentralen i Oslo i oktober 2016.

Det er avholdt sju mesterklasser for deltakerne i hovedorkesteret i løpet av prosjektperioden, med tre til fire deltakere per gang. Elevene har spilt solo/duo med eller uten pianist, mens andre elever har hørt på. Dextramusikerne har også spilt inspirasjonskonsert for orkesteret, instruert gruppeøvelser og hatt samtaler med eleven om øving og motivasjon. Mesterklassene har vært svært lærerike; både for elevene som var aktive utøvere, og for elevene som var tilhørere. Noen av elevene meldte seg på flere semestre på rad. Dextramusikerne har gitt konstruktive tilbakemeldinger, tilpasset elevenes nivå og alder, og har involvert tilhørerne i undervisningen.

Vestregionens Ungdomssymfonikere gjennomførte en turné/studietur til Spania 3. – 7. oktober 2016. Her inviterte vi med oss Musica Sinfonietta Asker. Totalt reiste 50 orkesterdeltakere, 1 dirigent, 3 lærere, 3 reiseledere og 15 ledsagere. Vi hadde etablert kontakt og infrastruktur med lokalt musikkliv i byen Villajoyosa; inkludert spanske musikere, solister og ungdomsorkester. Det ble holdt 2 konserter: en under den 26. Mozartmania i Alfas del Pi, og en i den offentlige konsertsalen i Villajoyosa. Begge konserter var godt besøkt, og vi ble gjenkjent på gaten av byenes innbyggere etter konsertene.

Rekrutteringsarbeid

Orkesteret har siden oppstart hatt rundt 50 deltakere pr år, med et mål om å bli 100 deltakere. Etter ni års drift ser vi at elever som er rekruttert i ung alder, slutter når de avslutter ungdomsskolen/i musikk- kulturskolen, i siste året i videregående skole. Dette fører til at hele "kull" i besetningen faller fra samtidig, og at orkesteret blir satt tilbake musikalsk og antallsmessig. Orkesterskolen Ungdomssymfonikerne bidrar også til at elever oppnår et nivå hvor de blir tatt opp i nasjonale talentutviklingsprogram. Det gjør at de mest viderekomne elevene våre relativt raskt slutter i orkesteret.

Kulturskolene i regionen har varierende elevdekning og undervisningstilbud. Antall elevplasser og

rekruttering til kulturskolene virker inn på rekrutteringen til Vestregionens Ungdomssymfonikere. Kulturskoler med lange ventelister/få elevplasser tar ikke opp nybegynnere hvert år. Dette påvirker også rekrutteringsgrunnlaget til orkesteret ved at det blir relativt store variasjoner i elevtall fra en periode til neste. Det betyr også at det kan være vanskelig eller umulig å rekruttere på enkelte instrumenter, da disse ikke finnes i kulturskolene; obo, fagott, bratsj og kontrabass.

I løpet av IRIS' prosjektperiode er det prøvd ut forskjellige former for organisering av rekrutteringsarbeidet. Vi har hatt prøvespill for interesserte elever, hvor målet først og fremst for å finne ut av hvilket nivå den enkelte befinner seg på. Prøvespill er nå tonet ned, og vi har i 2015 og 2016 først og fremst forsøkt å rekruttere ved å øke kjennskapet til orkesteret hos den enkelte musikkskolelærer og hos rektorene. Tillit skal bygges, og lærerne skal føle seg trygge på at deres elevene får en opplevelse som balanserer mestring og utfordring. Gjennom vårt kontaktarbeid opplever vi at mange lærere har en oppfatning om at de faglige kravene til orkesteret medlemmer ligger for høyt for deres elever. For å bygge kjennskap og tillit har vi honorert lærere som tar med seg egne elever til øvelsene.

Vi opplever også at flere av rektorene ikke oppfatter at de har i oppgave å forholde seg til orkesteret, selv om orkesteret er initiert av kommunens ledelse, og skal supplere musikk- og kulturskolens tilbud. Flere gir også uttrykk for at orkesteret er en konkurrent til skolens egne tilbud. Vi antar at det er potensiale for høyere deltagelse blant musikk-/kulturskolens elever. Vi trenger støtte til å etablere en forankring og forståelse av Vestregionens Ungdomssymfonikere som orkesterskole i musikk-/kulturskolens fordypnings-/talenttilbud jfr. Norsk kulturskoleråds Rammeplan for Kulturskolen. Ved slik forankring vil årshjul og semesterplaner kunne koordineres, og elevene opplever et helhetlig tilbud. Denne problemstillingen er drøftet årlig med Vestregionens ordførere, og vi vil for 2017 foreslå at musikk- og kulturskolene blir pålagt å rapportere om samarbeidet med orkesteret i sine årsrapporter.

IRIS prosjektets planlagte "regiontreff" hadde som formål å invitere alle musikk- og kulturskoleelevene til samspill med orkesteret på tvers av alder og nivå, sammen med Dextra musikere. Vi oppfattet at disse samlingene skulle koordineres av sentral prosjektledelse, med en solid forankring av musikk-/kulturskolene i prosjektet sentralt. Invitasjonen til musikk- og kulturskolene ble sendt ut sentralt på epost, men det har ikke ført til øket rekruttering. Beklageligvis fikk vi ikke den ekstra støtten vi hadde trengt (og planlagt utfra) i vår løpende kontakt med musikk- og kulturskolene.

I stedet for regionale treff med deltakelse fra musikk- og kulturskolene, har vi arrangert en lokal samling i Vestregionen sammen med El Sistema høsten 2014, to samlinger med Ung Symfoni Vestfold med påfølgende konserter i hhv Hennie Onstads kunstsenter og Nøtterøy kulturhus høsten 2015, og nyttårskonsert i Bærum i 2016 sammen med Bærum musikk- og kulturskole. Høsten 2016 arrangerte vi en studietur til Spania sammen med Asker Sinfonietta, der vi gjennomførte to konserter sammen med spanske musikere. De regionale treffene i egen regi, har ført til å økt rekrutteringen hos alle inkluderte aktører.

Ikke minst har Juniorsymfonikernes deltakelse i øvelser og konserter sammen med "de store", økt interessen og motivasjonen for å fortsette i orkesteret. Dirigent og gruppeledere gir også uttrykk for at den enkeltes musikalske utvikling også er styrket i perioden.

6. Prosjektorganisering og –gjennomføring

Det har vært utfordringer knyttet til uklar rolledeling mellom sentral prosjektleder, prosjektinvolverte hos de øvrige prosjektpartnerne og orkesterledere i Vestfold/Grenland. Dette har medført usikkerhet om tidspunkt og ansvar knyttet til enkeltarrangement, (for) korte tidsfrister og avlysning av arrangementer og om tiltak i opprinnelig prosjektplan skulle gjennomføres.

Vi oppfatter at etableringen av delprosjekter i løpet av prosjektperioden har svekket prosjektleders muligheter til å holde et fast grep om de opprinnelige prosjektaktivitetene, og til å være en tilgjengelig partner, støtte og motivator.

7. Oversikt over gjennomførte tiltak

Mesterklasser	
31.10.2014 Drammen kulturskole	Mesterklasse viderekomne elever Nora Taksdal
08.05.2015 Bærum musikk- og kulturskole	Mesterklasse viderekomne elever Nora Taksdal, Akkompagnatør Kjersti Nome
12.05.2015 Nedre Eiker kulturskole	Mesterklasse viderekomne elever Nora Taksdal, Akkompagnatør Monica Tomescu Rohde
05.10.2015 Bærum musikk- og kulturskole	Mesterklasse viderekomne elever Anders Nilsson, akkompagnatør Bærum musikk- og kulturskole
07.10.2015 Nedre Eiker kulturskole	Mesterklasse viderekomne elever Anders Nilsson, akkompagnatør Monica Tomescu Rohde
31.10.2016 Bærum musikk- og kulturskole	Mesterklasse viderekomne elever Dextramusiker Camilla Kjøll Akkompagnatør Pål Størset
01.11.2016 Nedre Eiker kulturskole	Dextramusiker Camilla Kjøll Akkompagnatør Thomas Rudberg

Samlinger og konserter	
08.02.2014 ORKESTER SAMLING VUS Dextramusikerernes superhelg: Berit Cardas fiolin Atle Sponberg fiolin Henning Landaas bratsj	Gruppeøvelser strykere: Fiolin 1 Vladimir Stoyanov Fiolin Andrea Manger Bratsj Tor Erik Langset Cello Morten Hannisdal
08.-09.02.2014 Samspilltreff: Juniorsymfonikere	Liv Andersen fiolin Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
15.03.2014 Samspilltreff: Juniorsymfonikere	Liv Andersen fiolin Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
06.04.2014	Alyson Read fiolin

Samspilltreff: Juniorsymfonikere, Jar Strykeorkester KONSERT Jar kirke	Torunn Høgstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello Jan Bertelsen obo
11.10.2014 ORKESTER SAMLING VUS Dextramusikerernes gruppeøvelse	Gruppeøvelser og orkestersamspill Gruppeøvelser: Fiolin 1 Vladimir Stoyanov Fiolin 2 Andrea Manger Bratsj Tor Erik Langset Cello Morten Hannisdal Dextramusikerernes gruppeøvelse: Nora Taksdal Gruppeøvelse 2 timer
12.10.2014 Samspilltreff: Juniorsymfonikere	Liv Andersen fiolin Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
09.11.2014 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
08.02.2015 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Einy Langmoen Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
08.03.2015 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Einy Langmoen Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
22.03.2015 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Einy Langmoen Torunn Hægstad fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
06.09.2015 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
11.10.2015 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Julian Saxl fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
01.11.2015 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
09.01.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
10.01.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Hjörleifur Valsson fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
06.03.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Liv Andersen fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
16.04.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Cecilie Husevåg fiolin Liv Andersen fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
17.04.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Liv Andersen fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello
24.-25.09.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Cecilie Husevåg fiolin Liv Andersen fiolin

	Ingrid Søfteland Gudim cello
10.-11.12.2016 Samspilltreff: Juniorsymfonikere og aspiranter	Liv Andersen fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello

Fyrtårn	
06.06.2015 Fyrtårnarrangement Vestfold	Einy Langmoen Ingrid Søfteland Gudim cello
29.-30.10.2016 Fyrtårnarrangement El Sistema + Juniorsymfonikere og aspiranter	Liv Andersen fiolin Ingrid Søfteland Gudim cello

Studietur Spania 3. – 7. oktober 2016	
Konsert under 26. Mozartmania i Alfas del Pi Konsert i Villajoyasa	50 orkesterdeltakere fra Vestregionens Ungdomssymfonikere og Musica Sinfonietta Asker 1 dirigent, 3 lærere, 3 reiseledere og 15 ledsagere.